

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117207077
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117207077.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobcu: ČSOB poisťovňa, a.s., Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 31 325 416, zastúpeného spoločnosťou Malata, Pružinský, Hegedü & Partners s.r.o., advokátska kancelária, Prievozská 4/B, 821 09 Bratislava, proti žalovanej: I. G., nar.: XX.XX.XXXX, bytom XXX XX W. XXX, zastúpená JUDr. Júliusom Kvetánom, advokátom, Štefániková 17, 066 01 Humenné, o zaplatenie 4.577,49 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 15C/11/2017-122 zo dňa 27.02.2018 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok okrem výroku o trovách konania.

Mení rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žiadnej zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol takto: Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 4.577,49 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.577,49 eur od 13.10.2016 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobca má nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Rozhodnutie odôvodnil ust. § 105, § 108 zákona č. 233/1995 Zb., § 451 ods. 1, 2, § 454, § 456 a § 563 Občianskeho zákonníka. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že nebolo sporné, že žalobca dňa 06.06.2016 vyplatil sumu, ktorá je predmetom sporu ako poistné plnenie žalovanej. Rovnako nebolo medzi stranami sporné, že žalobca následne dňa 09.09.2016 na základe exekučného príkazu a výzvy exekútora poukázal rovnakú sumu, ako je predmet sporu exekútorovi v rámci exekúcie, ktorá bola vedená voči žalovanej ako povinnej na nútené splnenie jej peňažnej povinnosti voči oprávneným, a teda na plnenie jej dlhu. Žalovaná pritom nenamietala, že by žalobca v rámci exekúcie takto nebol povinný urobiť a predovšetkým ani to, že by v prípade splnenia exekútorovi išlo o plnenie na jej už neexistujúci dlh alebo dlh, ktorý už zanikol inak. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že suma 4.577,49 eur, ktorá je predmetom konania bola uhradená žalobcom v prospech žalovanej dvakrát. V prvom prípade tak urobil v čase, keď už bol doručený príkaz na začatie exekúcie (15.04.2016), teda v čase, kedy žalovaná ako povinná podľa § 108 ods. 1 Exekučného poriadku právo na jej vyplatenie stratila, a teda nemala. Nie je pritom podstatné, či žalovaná tak ako to namieta o začatej exekúcii vedela. Strata práva povinného na vyplatenie pohľadávky nastáva priamo zo zákona samotným doručením príkazu na začatie konania dlžníkovi povinného. Žiaden právny predpis, ktorý by poistné plnenie vylučoval z exekúcie neexistuje. Žalobca tak žalovanej 06.06.2016 poskytol plnenie pohľadávky, na ktorej vyplatenie v tom čase už právo nemala, a preto je povinná ho vydať. Išlo totiž o plnenie v rozpore so zákonom, resp. nad jeho rámec, keďže žalobca sa vo svojej povinnosti voči nej mohol oslobodiť v zmysle § 108 ods.

3 Exekučného poriadku, v závislosti od dohody oprávneného z exekútorom, iba výplatou oprávnenému v exekučnom konaní. Zrejme preto žalobca následne poskytol rovnaké peňažné plnenie exekútorovi, pričom v súvislosti prípadu je zrejme, že aj toto plnenie urobil v prospech dlhu žalovanej. V konaní tak vyšlo najavo, že žalobca v prospech žalovanej plnil dvakrát to, čo mal plniť iba raz. Žalovaná je preto povinná vydať plnenie vo výške 4.577,49 eur, ktoré jej bolo poskytnuté 06.06.2016 v rozpore so zákonom. Pre úplnosť uviedol, že ak by sa malo konkretizovať, ktoré plnenie predstavuje medzi účastníkmi konania alebo stranami sporu vydanie bezdôvodného obohatenia, toto podľa názoru súdu prvej inštancie nie je potrebné osobitne riešiť, pretože na vecnej správnosti rozhodnutia nič zmeniť nemohlo, keďže v oboch prípadoch ide o rovnaké peňažné plnenie. Žalobca svoje právo na zaplatenie bez ohľadu na jeho právnu kvalifikáciu uplatňuje s poukazom na obe tieto plnenia a žalobný petit rovnako dobre zodpovedá obom týmto možnostiam. S prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu je totiž zrejme, že na základe týchto dvoch plnení k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovanej nepochybne došlo a formálne alebo neurčité námietky žalovanej s prihliadnutím na hore uvedené okolnosti tohto prípadu sa tak javia ako nedôvodné a v rozpore so spravodlivým usporiadaním vzťahov strán sporu, ale aj v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ išlo o úrok z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 2 OZ a o trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Poukázala na to, že rozsudok jej nebol doručený v lehote 30 dní od jeho vyhlásenia. Ďalej uviedla, že z príkazu na začatie exekúcie prikázanim inej pohľadávky podľa exekútora N. M. K., číslo EX: XXX/XXXX vyplýva, že bežné a zaostané výživné na maloleté deti činia spolu 7.274,77 eur a predbežné trovy exekúcie 2.270,01 eur. Nepochybne, keď žalobca plnil uvedenú sumu z poisťnej udalosti exekútorovi, najprv si zrejme exekútor stiahol svoje trovy a doposiaľ nie je známe, koľko v skutočnosti plnil v prospech oprávnených. Ďalej tiež je potrebné poukázať na to, že rozsudky týkajúce sa výživného nezohľadnili jej sociálne pomery, že je poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku a k tomu si privyrába 100 až 110 eur mesačne. Prestali jej vyplácať vdovský dôchodok, pritom platí nájomné 117 eur, elektrickú energiu 40 eur, lieky 40 eur, dopravu 50 eur a životnú poisťku 27 eur. Ďalej v zápisnici sa neocitla žiadosť právneho zástupcu, že chcel, aby bola žalovaná vypočutá. Určite však je to zrejme z nahrávky z tohto pojednávania. Ďalej tiež poukazuje na výšku výživného vo výške 160 eur mesačne, rovnako preukázala to, že z invalidného dôchodku je jej sťahovaná mesačne suma 63,38 eur a dokopy už bolo zrazených 2.250 eur. Preto navrhla zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca. Ten poukázal na to, že považuje odvolanie za zmätočné a sústrediac sa na opis sociálnych pomerov žalovanej. Tieto námietky určenia výšky výživného vo vzťahu ku žalovanej a jej detí nemajú s predmetom sporu nič spoločné. V zmysle príkazu exekútora žalobca plnil, a to potom, čo predchádzalo zo strany žalobcu, že vyplatil poisťné plnenie aj žalovanej, pričom vydaním príkazu na začatie exekúcie stratila právo žalovaná na toto plnenie. Žalovaná však tieto prostriedky drží bez akéhokoľvek základu. Strata práv a povinného na vyplatenie pohľadávky nastáva priamo zo zákona. Pokiaľ ide o finančnú situáciu a poukaz na ustálenú judikatúru, spravodlivé súdne konanie je potrebné prihliadať vždy v tom zmysle, že je potrebné brať do úvahy kto mal úspech v spore a v tomto prípade tento úspech mal žalobca. Navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

5. Vo vzťahu k tomuto vyjadreniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá poukázala na to, že nesúhlasí s názorom, že neexistuje predpis, ktorý by zákonne priznával možnosť súdnemu exekútorovi, že poisťné plnenie podlieha exekúcii pod prikázanie inej pohľadávky. Pokiaľ aj opisuje svoje sociálne pomery, tieto uvádza s ohľadom na celú situáciu. Na dlžné výživné sú zrazené uvedené sumy, a preto nemalo byť poukázané toto poisťné plnenie v prospech exekúcie. V konečnom dôsledku aj z týchto prostriedkov si žalovaná plní svoju vyživovaciu povinnosť. Okrem toho nevidela dôvod na to, prečo ešte raz plnil žalobca v prospech súdneho exekútora, keď už vyplatil toto plnenie oprávnenej osobe, teda žalovanej.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v § 378, § 379 a § 380 CSP, a to bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav a vie aj správne právne posúdiť. Na týchto skutkových a priamych záveroch sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

7. Podľa § 105 ods. 1 zák. č. 233/1995 Z.z. exekučného poriadku v znení platnom v čase poskytnutia poistného plnenia (ďalej len „EP“) - exekúcia príkazom inej peňažnej pohľadávky než pohľadávky z účtu v banke sa vykoná príkazom tejto pohľadávky oprávnenému.

8. Podľa § 108 ods. 1 EP - povinný stráca právo na vyplatenie pohľadávky dňom, keď sa dlžníkovi povinného doručil príkaz na začatie exekúcie.

9. Podľa § 108 ods. 3 EP - výplatom oprávnenému, ak sa oprávnený s exekútorom písomne nedohodol inak, sa oslobodí dlžník povinného od svojej povinnosti voči povinnému.

10. Podľa § 451 ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. (ďalej len „OZ“) - kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

11. Podľa § 451 ods. 2 OZ - bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

12. Podľa § 454 OZ - bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

13. Podľa § 456 veta prvá OZ - predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

14. Žalobca uzatvoril s pánom G. G. poisťnú zmluvu, v zmysle ktorej bola oprávnenou osobou žalovaná. Žalobcovi bola nahlásená poisťná udalosť a dňa 6.6.2016 bolo žalovanej zo strany žalobcu poskytnuté poistné plnenie vo výške 4.577,49 Eur. V zmysle príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu vydaného súdnym exekútorom N. M. K., číslo EX: XXX/XXXX, ktoré predchádzali vyplateniu poistného plnenia, však bolo uvedené peňažné plnenie príkazané v prospech oprávnených maloletá Y. G. a spol.. Z listinných dôkazov pripojených k žalobe vyplýva, že príkaz na začatie exekúcie zo dňa 13.4.2016, ktorým súdny exekútor prikázal žalobcovi, aby nevyplatil žalovanej pohľadávku, ktorú voči nemu má žalovaná na základe poisťnej zmluvy, bol žalobcovi doručený dňa 15.4.2016.

15. Dňa 9.9.2016 žalobca na základe doručeného exekučného príkazu vydaného v exekúcii proti žalovanej a výzvy súdneho exekútora poukázal sumu zodpovedajúcu poistnému plneniu z poisťnej zmluvy vo výške 4.577,49 Eur na účet uvedený v exekučnom príkaze. Výzvou zo dňa 20.9.2016 následne žalobca vyzval žalovanú na vrátenie neoprávnene vyplateného poistného plnenia vo výške 4.577,49 Eur do 15 dní od doručenia výzvy. Uvedenú výzvu si žalovaná prevzala dňa 27.9.2016, peňažné prostriedky však nevrátila.

16. Z ust. §108 ods.1 EP jednoznačne vyplýva imperatív, ktorý upravuje stratu práva na vyplatenie pohľadávky pre prímateľa, ak dlžníkovi povinného bol doručený dlžnícky príkaz na začatie exekúcie. Podmienky stanovené zákonom boli v tomto prípade splnené. Žalovaná bola povinnou na základe exekučného konania voči oprávneným deťom titulom dlžného a aj bežného výživného. Exekučný príkaz bol doručený žalobcom skôr (15.04.2016), ako žalobca vyplatil plnenie žalovanej. Neobstojí obrana žalovanej, že bola oprávnenou osobou. Z dikcie ust. §108E P vyplýva strata práva na vyplatenie pohľadávky. Rovnako zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva zákaz postihnúť v rámci exekučného konania nároky plynúce z poisťnej zmluvy (§115 ods.2EP), čo bola ďalšia obrana žalovanej. V tomto konaní nemohol odvolací súd prihliadnuť, ani na výšku vyživovacej povinnosti žalovanej, výšku trov exekučného konania, ktoré nároky sú riešené v osobitných konaniach.

17. Preto rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd aby vecne správny potvrdil podľa ust. §387 ods.1, 2 CSP.

18. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. §257 CSP a §396 ods.1 CSP a §388 CSP. Dôvodom zmeny súdneho rozhodnutia vo výroku o trovách konania boli dôvody, ktoré odvolací súd vyhodnotil ako hodné osobitného zreteľa. Napriek tomu, že žalovaná so žalobou nesúhlasila a bola v konaní neúspešná, z konania vyplýva, že osobné a majetkové pomery sú u žalovanej 115Eur invalidný dôchodok a 120Eur odmena za prácu na dohodu. Má viaceré vyživovacie povinnosti a inými príjmami a majetkovými hodnotami nedisponuje. Na druhej strane žalobca, ktorý bol úspešný v spore je právnickou osobou

s dobrou finančnou kondíciou (výsledky hospodárenia podľa www.FinStat.sk <<http://www.FinStat.sk>>, rok 2018). Preto väčší zásah do majetkovej sféry by bolo zviazať žalovanú k náhrade trov konania. Odvolací súd dospel k záveru, že aj okolnosti veci samotného prejednávaneho nároku možno hodnotiť osobitným spôsobom. Žalobca totiž napriek doručenému oznámeniu o začatí exekúcie a doručenému exekučnému príkazu, následne vyplatil žalovanej plnenie, na ktoré stratila nárok. A až na základe negatívneho stanoviska žalovanej vrátiť finančný obnos, pristúpil k podaniu žaloby. Tieto okolnosti viedli odvolací súd k zmene súdneho rozhodnutia podľa ust. §388 a §257 CSP tak, že nárok na náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).